

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIENKARTINĖS IŠMOKOS SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ IR ŠALPOS IŠMOKŲ GAVĖJAMS ĮSTATYMO NR. XIII-2886 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-5149

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. spalio 14 d. sprendimo Nr. SV-S-1682 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.7 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pritarti Lietuvos Respublikos vienkartinės išmokos socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjams įstatymo Nr. XIII-2886 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5149 (toliau – Įstatymo projektas) rengėjų Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytam siekiui gerinti socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjų finansinę padėtį, tačiau nepritarti Įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjai kasmet gautų vienkartinę išmoką, lygią 200 eurų. Įvertinus tai, kad Įstatymo projektu siūloma vienkartinę išmoką vieną kartą per metus mokėti socialinio draudimo pensijų ar šalpos išmokų gavėjams, nevertinant jų gaunamų pajamų, darytina išvada, kad siūloma teisinio reguliavimo priemonė nebūtų efektyvi, nes vienkartinė išmoka iš esmės ne pagerintų su skurdu ir socialine atskirtimi susiduriančių socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjų padėties, o, priešingai, sudarytų prielaidas sumažinti pasitikėjimą socialinio draudimo sistema, nes nurodytoms problemoms spręsti reikia imtis kompleksinių priemonių.

Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, kuriai Lietuvos Respublikos Seimas pritarė 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Vyriausybės programa), įtvirtintas siekis užtikrinti nuoseklų socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų augimą, pagal augantį darbo užmokestį didinti socialinio draudimo pensijas, taip pat iniciatyva mažinti skurdą ir pajamų nelygybę, numatant kompleksines priemones, skirtas vienišų socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjų padėčiai gerinti, peržiūrėti socialinio draudimo pensijos bendrąją dalį, kad jos dydis būtų kuo artimesnis minimaliems vartojimo poreikiams, todėl, įgyvendinant Vyriausybės programą, bus parengtos ir įgyvendintos kompleksinės priemonės socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjų skurdo ir socialinės atskirties problemoms sistemiskai spręsti.

2. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad priimtam įstatymui įgyvendinti papildomai prireiktų apie 180 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“), kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ 8 straipsnio penktosios dalies ir 19 straipsnio pirmosios dalies normų atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“).

Atsižvelgiant į dėl COVID-19 pandemijos išaugusį neapibrėžtumą, pagal atnaujintą šalies ekonominės raidos scenarijų 2021 metais numatomas mažesnes pajamas, didesnę valdžios sektoriaus deficitą ir skolą, pažymint, kad, ir toliau prisiimant papildomus ilgalaikius įsipareigojimus ir augant valdžios sektoriaus skolai, valstybės skolos lygis vidutiniu laikotarpiu (2021–2024 m.) priartėtų prie 60 procentų bendrojo vidaus produkto ir tai keltų riziką viešųjų finansų tvarumui, Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nenumatyta skirti papildomų lėšų Įstatymo projektu siūlomoms teisinio reguliavimo nuostatoms įgyvendinti, darytina išvada, kad prisiimti papildomų finansinių įsipareigojimų, susijusių su Įstatymo projektu siūlomų teisinio reguliavimo priemonių įgyvendinimu, galimybių nebus.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras